

MANGE SPØRSMÅL: Å etablere et servicesenter for utenlandsk arbeidskraft i Bergen tar tid. Inntil videre må de som jobber på Robin Hood-huset prøve å svare så godt de kan på alle mulige spørsmål arbeidssinnvandrerne måtte ha. Robin Hood-husets nye lokaler i Magnus Barfots gate åpnes offisielt 9. april.

Servicesenter helt i det blå

Ingen aner når det planlagte servicesenteret for utenlandske jobbsøkere kan åpne i Bergen. – Behovet er prekært, sier byråd Lisbeth Iversen.

I halvannet år har Bergen arbeidet for å opprette et servicesenter for utlendinger på jobb jakt. Alt praktisk er ordnet, både lokaler, finansiering og samarbeidspartnere. Men fremdeles er åpningsdatoen i det blå.

Bergen venter fremdeles på at Justisdepartementet skal avgjøre om senteret skal legges under Politidirektoratet eller Utlendingsdirektoratet. Nå er sosialbyråd Lisbeth Iversen lei av at Bergen er satt på vent.

–Europa er i nød, og arbeidsinnvandringen økende. Var dette opp til oss, hadde vi åpnet senteret i løpet av en måned, sier Iversen.

Fra Justisdepartementet får BT beskjed om at man ikke kan si når beslutningen om et senter i Bergen blir fattet og at det er Arbeidsdepartementet som har det overordnede ansvaret.

–Erfaringene med de servicekontorene vi har, er gode. Vi har hatt til vurdering om det skal opprettes flere kontorer. Samtidig vurderer Justisdepartementet

en omorganisering av utlendingsforvaltningen der blant annet politiets oppgaver knyttet til arbeidstillatelser vurderes overført til Utlendingsdirektoratet. Departementet avventer avklaringen i denne saken, før en eventuell beslutning om etablering av nye servicesentre, opplyser statssekretær Norvald Mo i Arbeidsdepartementet.

I skyttel fra kontor til kontor

Utlendinger på jobb jakt i Norge må gå i skytteltrafikk mellom ulike Nav-kontorer, politi og skatteetat. Derfor har Oslo, Stavanger og Kirkenes for lengst etablert Servicesenter for utenlandske arbeidstakere (SUA).

Her får arbeidssøkere all informasjon og hjelp de trenger på ett sted. De kan søke om skattekort, melde flytting til Norge, eller få informasjon om retter og plikter i norsk arbeidsliv. EØS-borgere kan dessuten få utstedt registreringsbevis på senteret.

I dag fungerer nærmest Robin Hood-huset som en slags servicestasjon for utenlandske jobbsøkere i Bergen. De får daglig spørsmål de mener burde vært håndtert av et servicesenter.

–Vi hjelper så godt vi kan, men klarer ikke alltid å holde oss oppdatert på lovverk og lignende. Det ville vært veldig mye enklere om arbeidssinnvandrerne

hadde ett kontor å gå til. Mange kommer seg ikke forbi skranken på Nav på grunn av språkproblemer, sier daglig leder Marco Amano.

– Tautrekking

Ideen bak servicesenteret i Bergen er blant annet at hver enkelt jobbsøker skal ha én kontaktperson, og at informasjonsflyten skal bli bedre – til fordel både for utlendingen, potensielle arbeidsgivere og det offentlige apparatet.

Amano sier at et servicesenter kan gi bedre oversikt over hvor mange som kommer som jobbsøkere, og forhåpentlig også redusere omfanget av svart arbeid. Kommune, kemner, politi, skatteetat og arbeidstilsyn samarbeider om prosjektet i Bergen.

–Vi må ikke bare se på de nye arbeidssøkerne som et problem. De er også en ressurs, som vi i dag ikke klarer å utnytte godt nok, sier Iversen.

–Å opprette et servicesenter for utenlandsk arbeidskraft, vil være en samhandlingsreform som tjener byen og individene på alle mulige måter. Men for å organisere oss på tvers på denne måten, må vi ha fullmakter og mandat. Slik jeg oppfatter det, er det tautrekking mellom UDI og Politidirektoratet om hvem som skal ha det overordnede ansvaret.

I fjor vinter skrev BT om den store tilstrømmingen av spanjoler på jobb jakt. Vi intervjuet blant andre tre menn som sakte, men sikkert har jobbet seg mot en bedre hverdag i Bergen. Slik gikk det:

Francisco Zamorra:

Francisco var en av svært mange arbeidsledige spanske bygningsarbeidere. Høsten 2011 så han et TV-program om spanjoler som levde det gode liv i Norge.

–Sakte, men sikkert går det bedre. Jeg har fått litt flere timer på jobb og eget sted å bo, forteller Francisco, som i fjor delte hybel med flere.

Francisco kjenner flere som har reist tilbake. De fikk bare arbeid en liten stund og hadde ingenting å leve av.

Gustavo Squiera:

Gustavo jobbet som rørlegger og mekaniker på Mallorca før han ble en av om lag fem millioner arbeidsledige i Spania. Våren 2011 dro han til Bergen, og etter tre måneder fikk han jobb i renholdsbransjen. I januar i fjor kom kona og de fire barna etter. Familien har hatt mye trøbbel med å finne bolig fordi de ikke har råd til depositum. Muligheten til å etablere seg i Solund, der Gustavo fikk jobb i fjor vinter, glapp dels på grunn av dette. Takket være et bergenspar som lånte familien penger til depositum, kunne de i høst flytte inn i en liten leilighet på Nordnes.

–Nå går det greit med oss. Jentene går på skolen og lærer norsk. Og jeg har fått jobb i byggebransjen.

Jesus Tierno:

Da BT intervjuet ham i fjor, gikk den tidligere slakteren rundt og samlet flasker på Bryggen. Som 60-åring regnet han ikke med å få noen jobb, og han har kun hatt noen få strøjobber.

–Jeg har det bedre enn i fjor. Min datter er blitt ti år og har det fint på skolen, det er det viktigste. Men jeg likte ikke at spansk TV sendte et innslag der de hevdet at jeg måtte samle flasker for at vi skulle overleve her. Det er jo ikke sant! Jeg gjør det for å spe på inntekten til min kone, sier han.

Familien på tre bor trangt i en hybelleilighet og håper etter hvert å finne noe litt større.

–Norge er ikke paradiset på jord, men vi lever bedre her enn i mitt land. Så lenge datteren vår er avhengig av oss og går på skole, vil vi fortsette å bo her.

Arbeidsinnvandringa frå Sør-Europa kan skyta fart dersom den blir like velorganisert som den aust-europeiske migrasjonen no er.

Det nye Mini-Amerika

kommentar

asbjorn.kristoffersen@bt.no
Asbjørn Kristoffersen er kommentator i BT

DEI SØREUROPEISKE arbeidsinnvandrere er heller fåtalige samanlikna med tilstrøyminga frå Polen og dei baltiske landa. Men det er mykje som talar for at fleire søreuropearar vil finna vegen nordover, til ein av dei få tilfluktsstadene for Europas hærskarar av arbeidslause. Eit lite land langt mot nord, der ingen skulle tru at nokon kunne bu, er blitt som vår tids Mini-Amerika.

Arbeidsinnvandringa frå aust har etter måten lange tradisjonar, alt frå jorbærplukkartida før kommunistregima braut saman. Den gongen kunne polske legar tena langt meir i hagane i Sogn enn på sjukehusa i heimlandet. På 2000-talet har innvandringa skote fart, og er blitt stadig meir velorganisert. Mange er rekrutterte av polske eller baltiske firma. Somme pendlar i ein slags nordsjøturnus, nokre veker i Noreg, nokre veker i heimlandet.

DEN TIDLEGARE ARBEIDSVANDRINGA frå sør til nord i Europa, til fabrikkane, anlegga og gruvene, stogga stort sett på syttitalet, og nådde knapt norske stender. Det meste av Sør-Europa tok eit kvantessprang i levestandard den siste delen av nitt hundretallet, utdanningsnivået har auka vesentleg, og høgt utdanna arbeidskraft vart gjerne meir verdsett enn her til lands. Sør-Europa vart sjølv avhengig av arbeidsinnvandring.

Det er dei tradisjonelle låglønnsyrka som utmerker seg med relativt godt betalte jobbar i Noreg, topplønne er ikkje høgare enn i andre land. Så er det då også dei minst kvalifiserte arbeidstakarane som i særleg grad søker seg hit. Høgkompetent, utanlandsk arbeidskraft er det vanskelegare å rekruttere. Godt betalte ingeniørar er det mangel på i mange land.

DEI FØRSTE, nye arbeidsinnvandrere frå Sør-Europa kom gjerne på eiga hand, gjerne med dårlege språkkunnskapar og ofte utan å vita noko særleg om kva sjansar dei hadde på arbeidsmarknaden. Det var dei som skapte forteljingar om å bu under ein busk i parken og vera avhengig av mat hos Bymisjonen når pengane dei hadde med seg var oppbrukte.

No synest det vera færre som kjem nordover på lykke og fromme, og fleire som blir rekrutterte i heimlandet. Men det er også teikn til at arbeidsvandringa er blitt meir globalisert; somme tidlegare arbeidsinnvandrere i Spania søker seg også mot nord, samtidig som spanjolar i hopetal søker seg til gamle koloniar i Latin-Amerika.

MANGEL PÅ SPRÅKKUNNSKAPAR er eit vesentleg hinder for søreuropeiske innvandrere. Det er små utsikter til at dei kan okkupera ein heil bransje, slik aust-europearane dominerer store delar av byggebransjen. Eller at dei langt på veg kan greia seg med heimlege språk. Men om norske arbeidsgjevarar sørgjer for medviten rekruttering og språkopplæring, har dei godt utdanna søreuropearane gode sjansar til å vinna innpass i norsk arbeidsliv. Di fleire som lukkast i så måte, di fleire vil koma. Taparane kan bli dei dårlegast kvalifiserte arbeidstakarane, norske som utanlandske. Dei relativt høge, norske lønne for slike arbeidstakarar står under press.